Lekcja 57. Które, czyje, jak długo? ⁉️

W której poznasz najprzydatniejsze słowa do zadawania pytań oraz przydatne pytania.

W tej lekcji uporządkujemy sobie słówka pytające i dołożymy te, których jeszcze nie było. Zaczniemy od pary, która myli się najczęściej.

JAKI CZY KTÓRY? 🍦

Po polsku masz dwa słowa: „jaki” i „który”. Po angielsku jest dokładnie tak samo:

what – jaki, jaka, jakie /wɒt/ — pytasz ogólnie, odpowiedzieć można cokolwiek

what car – jaki samochód

what hotel – jaki hotel

which – który, która, które /wɪtʃ/ — wybierasz z tego, co obie strony mają przed sobą

which car – który samochód

which hotel – który hotel

What car do you drive? – Jakim samochodem jeździsz? — pytam ogólnie, nie wiem nic

Which car is faster? – Który samochód jest szybszy? — stoją przed nami dwa, niebieski i zielony, i pytam o jeden z tej dwójki

What hotel do you recommend? – Jaki hotel polecasz? — w całym mieście

Which hotel is closer? – Który hotel jest bliżej? — mamy dwa do wyboru

⚠️ **UWAGA: what** i **which** połykają przedimek. Mówisz **a car** – samochód, ale **what car** – jaki samochód i **which car** – który samochód, bez **a**.

*

Idziesz do lodziarni i pytasz kolegę, jaki smak masz dla niego wziąć. Nie stoi przy ladzie, nie widzi lodów — powie, co tylko zechce.

What flavour would you like? – Jaki smak chcesz? /wɒt ˈfleɪvə wʊdʒu laɪk/

Jesteś już w lodziarni. Sprzedawca pokazuje dwa pojemniki — jeden z lodami waniliowymi, drugi z czekoladowymi:

Which flavour would you like? – Który smak chcesz? /wɪtʃ ˈfleɪvə wʊdʒu laɪk/

*

Jesteś w restauracji. Zanim zajrzysz do karty, pytasz:

What dish do you recommend? – Jakie danie pan poleca? /wɒt dɪʃ də ju ˌrekəˈmend/

A teraz wahasz się już tylko między dwoma konkretnymi daniami z karty:

Which dish do you recommend? – Które danie pan poleca? /wɪtʃ dɪʃ də ju ˌrekəˈmend/

*

Poniżej znajdziesz dodatkowe utarte i przydatne zwroty ze słowem **which**:

which way is – którędy do /wɪtʃ weɪ ɪz/

Which way is the exit? – Którędy do wyjścia? /wɪtʃ weɪ ɪz ði ˈeksɪt/

Which platform is it? – Który to peron? /wɪtʃ ˈplætfɔːm ɪz ɪt/

JAKIEGO RODZAJU? 🎵

Wiesz już, że słówka **what** – jaki używamy wtedy, gdy pytamy o rodzaj czegoś:

What food do you like? – Jakie jedzenie lubisz?

What films do you watch? – Jakie filmy oglądasz?

What coffee do you drink? – Jaką kawę pijesz?

What music do you like? – Jaką muzykę lubisz? /wɒt ˈmjuːzɪk də ju laɪk/

*

Zamiast samego **what** możesz użyć wyrażenia **what kind of** – jakiego rodzaju. Znaczy to samo, tylko brzmi dokładniej:

what kind of – jakiego rodzaju /wɒt kaɪnd əv/

What kind of food do you like? – Jakiego rodzaju jedzenie lubisz?

What kind of films do you watch? – Jakiego rodzaju filmy oglądasz?

What kind of coffee do you drink? – Jakiego rodzaju kawę pijesz?

What kind of music do you like? – Jakiego rodzaju muzykę lubisz? /wɒt kaɪnd əv ˈmjuːzɪk də ju laɪk/

⚠️ **UWAGA:** zamiennie usłyszysz też **what type of** – jakiego typu. Znaczy dokładnie to samo: **What type of food do you like?** – Jakiego typu jedzenie lubisz? **What type of films do you watch?** – Jakiego typu filmy oglądasz? **What type of coffee do you drink?** – Jakiego typu kawę pijesz?

what type of – jakiego typu /wɒt taɪp əv/

What type of music do you like? – Jakiego typu muzykę lubisz? /wɒt taɪp əv ˈmjuːzɪk də ju laɪk/

⚠️ **UWAGA:** po **what kind of** i po **what type of** też nie ma przedimka. Mówisz **a car** – samochód, ale **what kind of car** – jakiego rodzaju samochód, a **what type of car** – jakiego typu samochód.

KIEDY RZECZOWNIK ZNIKA 🍰

Gdy z rozmowy i tak wiadomo, o czym mówimy, rzeczownik możemy zastąpić słówkiem **one**.

one – ten, ta, to /wʌn/

Which hotel is closer? – Który hotel jest bliżej?

Which one is closer? – Który jest bliżej?

Which dish is cheaper? – Które danie jest tańsze?

Which one is cheaper? – Które jest tańsze?

*

Which cake is better? – Które ciasto jest lepsze? /wɪtʃ keɪk ɪz ˈbetə/

Which one is better? – Które jest lepsze? /wɪtʃ wʌn ɪz ˈbetə/

*

yours – twój, twoja, twoje /jɔːz/

Which car is yours? – Który samochód jest twój? /wɪtʃ kɑːr ɪz jɔːz/

Which one is yours? – Który jest twój? /wɪtʃ wʌn ɪz jɔːz/

⚠️ **UWAGA:** nie mówi się ✗ ~~***what one?***~~ — zawsze **which one?**

CZYJE TO JEST? 🎒

Z lekcji 32 możesz pamiętać słówko **whose** – czyj. Mieliśmy je w takich pytaniach jak **Whose jacket is this?** – Czyja to kurtka? i **Whose coat is this?** – Czyj to płaszcz?

whose – czyj, czyja, czyje /huːz/

Whose bag is this? – Czyja to torba? /huːz bæg ɪz ðɪs/

Przykładowa odpowiedź:

It's mine. – To jest moja. /ɪts maɪn/

*

W liczbie mnogiej **is this** – to jest zmienia się w **are these** – to są.

Whose glasses are these? – Czyje to okulary? /huːz ˈglɑːsɪz ə ðiːz/

Przykładowa odpowiedź:

They're mine. – One są moje. /ðeə maɪn/

KTO PYTA, TEN NIE UŻYWA „DO” 🤦

Pytania w czasie teraźniejszym budujesz zazwyczaj przy pomocy **do** albo **does**:

Does he want tea? – Czy on chce herbaty?

Does she work here? – Czy ona tu pracuje?

Ale czasem w zdaniu nie ma podmiotu — nie ma **you** ani **she**, bo pytasz właśnie o to, kto coś robi. Wtedy pytanie budujesz jak zwykłe stwierdzenie, bez **do** i **does**, a czasownik dostaje końcówkę **-s**:

Who wants tea? – Kto chce herbaty?

Porównaj: **He wants tea.** – On chce herbaty.

Who works here? – Kto tu pracuje?

Porównaj: **She works here.** – Ona tu pracuje.

Who wants coffee? – Kto chce kawy? /huː wɒnts ˈkɒfi/

Who lives here? – Kto tu mieszka? /huː lɪvz hɪə/

*

Poniżej dwa dodatkowe pytania z **who**, które często usłyszysz:

Who is next? – Kto następny? /huː ɪz nekst/

Who is coming with us? – Kto idzie z nami? /huː ɪz ˈkʌmɪŋ wɪð əs/

W mowie **who is** najczęściej skracamy do **who's**:

Who's next? – Kto następny? /huːz nekst/

Who's coming with us? – Kto idzie z nami? /huːz ˈkʌmɪŋ wɪð əs/

⚠️ **UWAGA: whose** – czyj i **who's** – kto jest brzmią identycznie: /huːz/. Rozróżnia je tylko pisownia.

DWA SŁOWA, CAŁE PYTANIE ✌️

Poniżej znajdziesz krótkie pytania, za pomocą których dopytasz o szczegóły.

Ktoś mówi **She's just arrived.** – Ona właśnie przyjechała. Ty pytasz:

Where from? – Skąd? /weə ˈfrɒm/

Ktoś mówi **I'm going to the cinema.** – Idę do kina. Ty pytasz:

Who with? – Z kim? /huː ˈwɪð/

Ktoś mówi **I need your passport.** – Potrzebuję twojego paszportu. Ty pytasz:

What for? – Po co? /wɒt ˈfɔː/

Ktoś mówi **We must go.** – Musimy iść. Ty pytasz:

Where to? – Dokąd? /weə ˈtuː/

Jest tu **to**, bo **to** siedzi też w pełnym zdaniu: **I'm going to a shop** – Idę do sklepu, **to a bar** – do baru, **to a restaurant** – do restauracji.

⚠️ **UWAGA:** zamiast **Where to?** możesz powiedzieć samo **Where?** – Gdzie? i też będzie dobrze. Różnica jest taka jak po polsku między „dokąd” a „gdzie”, tylko że po angielsku obie formy pasują do ruchu. Uwaga w drugą stronę: w pełnym zdaniu przyimka już nie dokładasz — mówisz **Where are you going?** – Dokąd idziesz? — nigdy ✗ ~~***Where are you going to?***~~

JESZCZE JEDNO PYTANIE ➕

Do słówek **what**, **who**, **where**, **when** i **how** możesz dokleić **else** – jeszcze:

else – jeszcze /els/

When else? – Kiedy jeszcze?

How else? – Jak jeszcze?

*

What is included? – Co jest wliczone?

What else is included? – Co jeszcze jest wliczone? /wɒt els ɪz ɪn ˈkluːdɪd/

Who wants coffee? – Kto chce kawy?

Who else wants coffee? – Kto jeszcze chce kawy? /huː els wɒnts ˈkɒfi/

Where can it be? – Gdzie to może być?

Where else can it be? – Gdzie jeszcze to może być? /weər els kən ɪt biː/

JAK DALEKO? JAK GŁĘBOKO? 📏

Słówko **how** – jak znasz z pytań:

How are you? – Jak się masz?

How does it work? – Jak to działa?

How do I get there? – Jak tam dotrę?

How bardzo często występuje w parze z innym słówkiem:

how much – ile (kosztuje) /haʊ mʌtʃ/

how many – ile (sztuk) /haʊ ˈmeni/

how far – jak daleko /haʊ fɑː/

how long – jak długo /haʊ lɒŋ/

how deep – jak głęboko /haʊ diːp/

how high – jak wysoko /haʊ haɪ/

How far is the beach? – Jak daleko jest plaża? /haʊ fɑːr ɪz ðə biːtʃ/

How far is it from here? – Jak daleko to jest stąd? /haʊ fɑːr ɪz ɪt frəm hɪə/

It's about ten minutes on foot. – To jakieś dziesięć minut piechotą. /ɪts əˈbaʊt ten ˈmɪnɪts ɒn fʊt/

*

How long are you staying? – Jak długo zostajesz? /haʊ lɒŋ ə ju ˈsteɪɪŋ/

How deep is the water? – Jak głęboka jest woda? /haʊ diːp ɪz ðə ˈwɔːtə/

How high is that mountain? – Jak wysoka jest tamta góra? /haʊ haɪ ɪz ðæt ˈmaʊntɪn/

⚠️ **UWAGA: how high** i **how tall** to nie to samo. **How tall** pytasz o wzrost — o człowieka, o drzewo, o budynek: **How tall is your brother?** – Ile wzrostu ma twój brat? **How high** pytasz o to, jak wysoko coś jest nad ziemią albo jak wysoko sięga — o górę, o samolot, o półkę: **How high is that mountain?** – Jak wysoka jest tamta góra? O człowieka pytasz zawsze zwrotem **how tall**.

MOŻE COŚ ZRÓBMY? 💡

Propozycję złożysz po angielsku zwrotem **Why don't we…?** – Może…?

Why don't we…? – Może…? /waɪ dəʊnt wi/

dosł. Dlaczego my nie…?

Why don't we go for a walk? – Może pójdziemy na spacer?

Why don't we sit outside? – Może usiądziemy na zewnątrz?

Why don't we eat out tonight? – Może zjemy dziś na mieście?

Why don't we ask at the reception? – Może zapytamy w recepcji?

Why don't we take a taxi? – Może weźmiemy taksówkę? /waɪ dəʊnt wi teɪk ə ˈtæksi/

JAKIM CUDEM? 😲

Zwrot **how come** – jakim cudem znaczy tyle co „dlaczego”, ale niesie zaskoczenie: użyjesz go wtedy, gdy coś Cię naprawdę zdziwiło. Ma też jedną wygodną cechę — po **how come** nic nie przestawiasz, zdanie zostaje takie jak twierdzenie.

how come – jakim cudem /haʊ kʌm/

How come you're here? – Jakim cudem tu jesteś? /haʊ kʌm jə hɪə/

How come you know that? – Jakim cudem o tym wiesz? /haʊ kʌm ju nəʊ ðæt/

⚠️ **UWAGA:** po **how come** nie przestawiasz słów, więc mówisz **you're**, a nie **are you**. Powiesz **How come you're late?** – Jakim cudem się spóźniłeś? — nigdy ✗ ~~***How come are you late?***~~

PODSUMOWANIE 📌

Jaki czy który:

What flavour would you like? – Jaki smak chcesz?

Which flavour would you like? – Który smak chcesz?

What dish do you recommend? – Jakie danie pan poleca?

Which dish do you recommend? – Które danie pan poleca?

Which way is the exit? – Którędy do wyjścia?

Which platform is it? – Który to peron?

Jakiego rodzaju:

What music do you like? – Jaką muzykę lubisz?

What kind of music do you like? – Jakiego rodzaju muzykę lubisz?

What type of music do you like? – Jakiego typu muzykę lubisz?

Kiedy rzeczownik znika:

Which cake is better? – Które ciasto jest lepsze?

Which one is better? – Które jest lepsze?

Which car is yours? – Który samochód jest twój?

Which one is yours? – Który jest twój?

Czyje to jest:

Whose bag is this? – Czyja to torba?

It's mine. – To jest moja.

Whose glasses are these? – Czyje to okulary?

They're mine. – One są moje.

Kto — bez „do”:

Who wants coffee? – Kto chce kawy?

Who lives here? – Kto tu mieszka?

Who's next? – Kto następny?

Who's coming with us? – Kto idzie z nami?

Dwa słowa, całe pytanie:

Where from? – Skąd?

Who with? – Z kim?

What for? – Po co?

Where to? – Dokąd?

Jeszcze jedno pytanie:

What else is included? – Co jeszcze jest wliczone?

Who else wants coffee? – Kto jeszcze chce kawy?

Where else can it be? – Gdzie jeszcze to może być?

Jak daleko, jak głęboko:

How far is the beach? – Jak daleko jest plaża?

How far is it from here? – Jak daleko to jest stąd?

It's about ten minutes on foot. – To jakieś dziesięć minut piechotą.

How long are you staying? – Jak długo zostajesz?

How deep is the water? – Jak głęboka jest woda?

How high is that mountain? – Jak wysoka jest tamta góra?

Propozycja i zaskoczenie:

Why don't we take a taxi? – Może weźmiemy taksówkę?

How come you're here? – Jakim cudem tu jesteś?

How come you know that? – Jakim cudem o tym wiesz?

Od dziś zapytasz o wszystko: o rodzaj i o wybór, o właściciela, o odległość i o powód — a gdy zabraknie Ci słów, wystarczą dwa.

BRAWO TY 🥳 🚀 🙌